

Samekonferansen i Kiruna, 28.-30- september, 2000

- Deklarasjon

Den 17. Samekonferansen, som representerer de samiske hovedorganisasjonene i Finland, Norge, Russland og Sverige, samlet i Kiruna 28. – 30. september 2000:

Gjentar at samene er ett folk, og at rikenes grenser ikke skal bryte vårt folks fellesskap;

Understreker at vi har vår egen historie, våre egne tradisjoner, vår egen kultur og vårt eget språk;

Understreker også at vi fra våre forfedre- og mødre har fått i arv våre umistelige rettigheter til land, vann og naturrikdommer, og som i dag anerkjennes i ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter anerkjenner;

Fastslår at det samiske folk, i likhet med alle andre folk, har rett til selvbestemmelse. Ikraft av denne retten, som blant annet er nedfelt i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, har vi rett til å bestemme vår egen politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling i samsvar med våre egne behov og tradisjoner;

Erklærer at vi vil fortsette å samarbeide med andre urfolk i verden for å fremme urfolks rettigheter og friheter i tråd med vedtatte folkerettslige standarder og anerkjente internasjonale politiske prinsipper, på det lokale, nasjonale, regionale og internasjonale nivå;

Erklærer at deklarasjonen fra den 16. Samekonferanse i Murmansk (Murmansk deklarasjonen) fremdeles skal være samarbeidsgrunnlag for våre organisasjoner.

Vi er også enig om at:

I. Det Samiske Samfunn

1. Folkenes rett til selvbestemmelse er en grunnleggende menneskerettighet, og at nasjonalstatene derfor er forpliktet til å anerkjenne det samiske folks rett til selvbestemmelse;

2. I kraft av retten til selvbestemmelse vil det samiske folk kunne sikre en bærekraftig utvikling i våre egne områder, på tvers av landegrensene.

3. Folkenes rett til å eie, besitte, forvalte og bruke egne land- og vannområder og naturressurser skal i henhold til internasjonal rett anerkjennes av statene, noe som også innebærer at et folk ikke under noen omstendighet kan fratras sitt livsgrunnlag;

4. Statene er derfor forpliktet til å anerkjenne og respektere det samiske folks rett til å eie, besitte, forvalte og bruke land-, sjø-, vann- og naturressurser i egne områder;

5. Våre land-, sjø- og vannområder og naturressurser er avgjørende for eksistensen for vår kultur og våre tradisjonelle næringer, som blant annet reindrift, jakt, fiske og høsting av utmarksressursene. Nasjonalstatene er derfor forpliktet til å etablere et effektivt rettslig vern for våre tradisjonelle områder og næringer;

6. Samisk Parlamentarisk råd – fellesorganet for Sametingene – er en sentral samisk institusjon for utviklingen av samisk demokrati, og det må derfor sikres nødvendig menneskelige og økonomiske ressurser;

7. Vårt språk og vår kultur er vår felles arv fra våre forfedre- og mødre, og statene er forpliktet til å sikre at vi fritt kan praktisere, bevare og utvikle vår språk og kultur. Samisk språk må anerkjennes som offisielt språk i hele det samiske området;

8. Det samiske folk har rett til å selv å etablere, forvalte og utvikle utdanningsinstitusjoner- og planer i samsvar med egen kultur og tradisjoner. Nasjonalstatene har et særskilt ansvar for å sikre at de mest truede samiske dialektene sikres gjennom nødvendige økonomiske ressurser til samisk undervisning;

9. Det samiske samfunn har rett til å eksistere og utvikle seg som et samisk fellesskap på tvers av landegrensene. De respektive nasjonalstatene er derfor forpliktet til å sikre det samiske fellesskapet gjennom en rettslig bindende samekonvensjon;

II. Mellomfolkelig Samarbeid

Nordisk samarbeid

10. Samene må likestilles med alle andre folk i Norden, og må derfor også tilkjennes fullt medlemskap i Nordisk råd og Nordisk Minister råd;

Barents samarbeid

11. Barentsregionen er etablert innenfor det tradisjonelle samiske territorium, og sameer og andre urfolk innenfor Barentsregionen, må derfor tilkjennes større politisk og økonomisk innflytelse på utviklingen i denne regionen. Urfolksdeltakelsen i de politiske prosessene i Barentssamarbeidet må gjennom økte økonomiske bevilgninger for dette formål. Dette vil være i tråd med FN's uttalte målsetting for det internasjonale tiåret for urfolk (1994-2004): å styrke internasjonalt samarbeid for å løse problemer som urfolk står overfor på områder som helse, utdanning, utvikling, miljø og menneskerettigheter;

Europa Union

12. Majoriteten av det samiske folket er i dag enten del av den Europeiske Union eller det europeiske økonomiske samarbeid, og det er derfor nødvendig at det samiske folk sikres nødvendig deltakelse i relevante EU organer og institusjoner;

13. Samene som urfolk innenfor den Europeiske Union har krav på en medlemslandene vedtar en felles politikk om samiske forhold, basert på anerkjente nasjonale og internasjonale rettslige og politiske prinsipper om urfolks rettigheter;

14. For å sikre en effektive ivaretagelse av samiske interesser og rettigheter innenfor den Europeiske Union må det etableres en egen samisk EU region;

Arktisk samarbeid

15. Det er av avgjørende betydning at urfolk sikres en fortsatt effektiv og meningsfull deltakelse i Arktisk råd.

16. Målsettingen om urfolks fortsatte effektive og meningsfulle deltakelse i Arktisk råd må avspeiles i de bevilgninger som nasjonalstatene gir til urfolksorganisasjonene for dette formål.

Forenede Nasjoner

17. Arbeidet med FN deklarasjonen om urfolks rettigheter er av avgjørende betydning for beskyttelsen av urfolks rettigheter, og vi vil derfor arbeide for en snarlig vedtakelse av en slik deklarasjon;

18. Etableringen av et permanent FN forum for urfolks saker forbedrer mulighetene for å fremme urfolks interesser og rettigheter, og vi vil derfor arbeide aktivt innenfor dette forum for å fremme og beskytte våre egne og andre urfolks rettigheter og friheter;

19. Vi vil også arbeide aktivt innenfor andre relevante FN organer for å fremme urfolks rettigheter;

III. Internasjonal solidaritet

20. Vi vil videreføre og styrke samarbeidet med andre urfolk, på nasjonalt, regionalt og internasjonalt nivå;

21. Vi vil videreføre vårt solidaritetsarbeid med andre urfolk, blant annet innenfor områdene bistand, demokrati, menneskerettigheter og kapasitetsoppbygning;